

Войнстващият расизъм - на бял свят

Два инцидента вече месец заемат първите страници на вестниците и станаха повод за най-мощната медийна кампания на ненавист срещу ромите през последните няколко години.

На 22. май при масов бой между българи и роми в кв. "Захарна фабрика" беше ранен професор Станимир Калоянов. Десет дни по-късно той почина. На 2 юни вечерта - на връх Ботевия ден! - тълпа пияни българи, повечето от които добре известни на полицията рецидивисти - нахлу в ромската махала в кв. "Медковец" във Враца и с викове, псувни, ритници и изстрели проведе "операция за издирване". Издирваше се един ром, който на 28 май имал някакво взимане-даване с тартора на нахлулата група. Този юнак нещо се обидил, събрал си аверите и ето ти и нападението. Точно на 2 юни. За щастие убити и тежко ранени няма. Полицията се е намесила сравнително бързо. Дали щеше да е така, ако един от най-видните врачани - бившият кмет Стоманински (между другото, сега водач на листата на "Евророма" в града) не беше се намесил лично?

Има ли нещо общо в двата случая? На пръв поглед те са противоположни. В първия случай "роми убиха български професор", крещят медиите. Във втория - българи (повечето с криминално минало) - нападناха ромска махала. Първият случай предизвика протестни митинги на светлокожите съседи, щедро огласени от медиите, вторият - след първите два-три дни потъна в медийно мълчание. В "Захарна фабрика" беше убит човек. Във Враца жертви нямаше. Убитият професор предизвика мощна вълна от съчувствие "към нещастните съседи", принудени да "търпят ромския вандализъм". Във втория не се намеси медия, която да каже, че, меко казано, не е редно да се нападат къщите (те са едни полуразрушени дървени бараки) на хората.

Общото е в реакцията на властите и на политиките. Тя може да се обобщи с една дума - замазване. В самия разгар на предизборната кампания не се намери нито един политик, който да каже "Чакайте, бе хора. Има следствие. То трябва да се произнесе. Имало е масов бой. В мелято всичко е възможно. Все още не е ясно как точно е ранен човекът. Не разпалвайте междуетнически вражди с приказки, че циганите убиха професор." Не се намери отговорен фактор, който да призове публиката да се замисли какво и защо става в тези мизерни квартали. Най-после, никои не вдигна глас да изрече, че въоръжената атака срещу домовете на хората е нещо, което е абсолютно недопустимо, че то излиза извън рамките на обикновената би-

жението до изборите, пък после ще видим, е общият знаменател на официалната (липса на) реакция.

От друга страна, случаят в "Захарна фабрика" за пореден път извади на бял свят дремещия расизъм на по-голямата част от хората. В отговор на въпроса "Как да се реши проблемът с ромите тогава?", зададен от "24 часа" на Боян Расате, лидер на Българския национален съюз, този млад мъж отговаря просто и ясно: "Ромите да се затворят в гета, които да са изолирани от българите и да живеят по техния си начин. Ако искат, да живеят в дупки или в кашони. Не бива да правим от хората това, което природата не им е заложила." (В. "24 часа" от 14 юни 2005 г.) Страхното не е това, което този млад расист приказва. Страхното е, че той просто казва високо и ясно това, което стотици хиляди, може би милиони хора мислят, но не могат или не сме-

"Пребиха хората, изпочупиха прозорците, керемидите, покъщнината, изплашиха децата" - жалват се хората от Медковец

ние? Не, те искаха "Циганите да бъдат изселени". С други думи, едно към едно програмата на г-н Ра-

както му харесва. Проблемът дори не е в това, че такива искания - и мисли - ги има. Ужасното е, че никои от тези, които по обществен, човешки и граждански дълг им е работа да реагират, и дума не обели. Никои политик, министър или депутат не каза: "Хора, спрете. Така не бива." А техните лица, речи и действия всяка вечер ни заливат от телевизионните екрани. "Червеният вожд не спомена нито дума за проблема, възникнал между българи и роми в кв. "Захарна фабрика", пише в статията, посветена на предизборната кампания в ромските махали в. "Сега" в броя си от 15 юни.

На фона на това оглушително мълчание ето какви са исканията на ромите от "Захарна фабрика" към кметството: Да се построи обществена тоалетна. Да се сложат поне два контейнера за боклук в махалата. Да се поправи мостът над реката, така че ако не дай Боже, трябва да дойде "Бърза помощ", да може да мине. Служителките от стая 207 на общината да са малко по-любезни с

ромите. Да се сложат номера на къщите така че когато полицията дойде да търси някого, да влиза точно в която къща трябва, а не нахлува наред и да разпалва майките, децата и старите жени... За всичките тези "страшни" искания кметството на "Илинден" няма или правомощия, или пари. Но няма да възразява, ако ромите сами си сложат някакви номера на къщите, макар и това да е незаконно... Според кмета Савов за ромите били осигурени 400 милиона евро, но от тези нищо не било дошло в община "Илинден". Та най-доброто било ромите сами да си търсят пари за своите нужди - толкова организации имат...

Ако тактиката на държавата - на всички нива - да замазва, да си затваря очите, да поощрява чрез пасуване расизма, а в същото време с шум и блясък да открива "Декада на ромското включване" продължи, трагедии с кървав изход са направо предопределени. Тогава ще се задействат. Но ще бъде вече късно...

Емил КОЕН

Ще спрат ли нашествието на бабаите автомобилните гуми?

това престъпност. Не, в нападението над Медковец няма етнически елемент, твърдят от врачанската полиция. Това си е чисто криминална история. Ама че "криминални истории" от този род стават само в ромските махали полицията се прави, че не знае, а политиките удобно забравят. Да вържем по-

ят да го кажат по този пряк начин. Какво искаха митингите в "Захарна фабрика"? Да се събори тази състояща се от коптори махаличка и на хората да се помогне да си направят прилични жилища? Да се прокара канализация? Да се съдейства голямото мнозинство безработни хора да си намерят препита-

саме. Гетата и без това си съществуват. Той, а и те, искат просто гетата да станат нещо като концлагери. Да са колкото може по-далеч от "белите" квартали и да са някак оградени - ако не с истински стени, което би било най-доброто, то поне с много полиция и жандармерия. А там - всеки да си мре